

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Ощепков О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Магденко С.О., старший викладач кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Для успішного управління підприємством потрібна своєчасна система інформації про господарські процеси, наявності матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, про фінансові результати діяльності. Особливе значення при прийнятті управлінських рішень має інформація про власний капітал як основного джерела становлення, розвитку та функціонування підприємства. Тому важливо знати його структуру формування, структуру його розміщення в необоротних та оборотних активах. Питання сутності поняття «власний капітал підприємства», його складових, структури, обліку досліджували такі науковці, як Ф.Ф. Бутинець, О.О. Нужна, В.П. Сопко, А.В. Хмелевська, І.О. Бланк та ін.

Власний капітал підприємства – основне джерело формування прибутку і доходів його власників як у поточному, так і в перспективному періоді, його розмір та динаміка змін характеризують рівень ефективності господарської діяльності. Капітал є однією з економічних категорій, сутність якої досліджується економічною наукою уже довготривалий час, однак нового значення поняття отримало лише в умовах ринкових відносин. В сучасних умовах нестабільної ринкової ситуації та кризових явищ на фінансовому ринку, чим більше власний капітал, тим вища конкурентоспроможність та надійніше його фінансове становище. Власний капітал виступає гарантією захищеності прав власників підприємства.

Слід зазначити, що сума власного капіталу – це абстрактна вартість майна, яка не є його поточною чи реалізаційною вартістю, а тому не відображає поточну вартість прав власників фірми. На величину власного капіталу впливають:

— інвестиції, які збільшують активи за рахунок додаткових коштів власника підприємства;

- вилучення коштів власниками підприємства, що зменшує активи підприємства;
- доходи, які призводять до зростання власного капіталу;
- витрати, які зменшують величину власного капіталу.

За діючим Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», до складових власного капіталу відносять:

- зареєстрований (пайовий) капітал,
- капітал у дооцінках,
- додатковий капітал;
- резервний капітал;
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток);
- неоплачений капітал;
- вилучений капітал.

На момент створення підприємства власний капітал складається з зареєстрованого (пайового) капіталу. В процесі здійснення своєї діяльності та розвитку підприємства спостерігається збільшення числа складових власного капіталу. Проте, в разі здійснення ефективної (прибуткової) діяльності, все одно найбільшу питому вагу в структурі власного капіталу займає зареєстрований (пайовий) капітал, на другому місці може бути нерозподілений прибуток.

В таблиці 1 надана інформація щодо складових власного капіталу (розділ I пасиву балансу) по п'яти м'ясокомбінатах України за 2015-2017 роки.

Таблиця 1 – Складові власного капіталу на м'ясопереробних підприємствах України

Підприємства / Показники	роки	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Власний капітал (всього)
ПрАТ «Богодуховський м'ясокомбінат»	2015	575	2020	0	19	2785	5399
	2016	575	2020	0	19	3264	5878
	2017	575	2020	0	43	3537	6175
ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат»	2015	5795	0	284037	2718	-91134	201416
	2016	5795	0	284037	2718	-96956	195594
	2017	5795	0	278320	2718	-129311	157522
ПрАТ «Український бекон»	2015	1001	114379	0	0	-81841	33538
	2016	1001	92219	0	0	-82586	10634
	2017	1001	271498	0	0	-50603	221896
ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат»	2015	78928	0	0	0	55715	134643
	2016	78928	6262	54	5275	56199	146718
	2017	113928	6262	54	7435	57993	185672
ПрАТ «Кременчукм'ясо»	2015	29990	0	0	0	-35365	-5375
	2016	29990	0	0	0	-75324	-45334
	2017	29990	0	0	0	-145090	-115100

Як можна бачити з таблиці 1, кожне підприємство має певні складові, проте спільним є те, що у всіх є зареєстрований капітал та нерозподілений прибуток (непокритий збиток). Таких складових, як неоплачений та вилучений капітал, інших резервів немає.

Особливу увагу привертають дані по ПрАТ «Кременчукм'ясо»: зареєстрований капітал складає 29,99 млн. грн. (протягом трьох років не змінювався), непокриті збитки становили за 2015 р. – 35,4 млн. грн, за 2016 р. – 75,3 млн. грн, за 2017 р. – 145,1 млн. грн. Загальний вплив обох складових привів до від'ємного значення власного капіталу протягом усіх трьох років, ситуація на підприємстві ще й погіршується, висвітлює фінансову нестабільність.

Також ситуація, що наближається до фінансової нестабільності, спостерігається на підприємствах ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат» та ПрАТ «Український бекон». Проте, хоч протягом трьох років підприємства отримували непокриті збитки, загальна сума власного капіталу має ще позитивне значення.

Найбільш стабільної ситуацією є на підприємствах ПрАТ «Богодуховський м'ясокомбінат» та ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат».

Показниками, що характеризують ступень ефективності використання власного капіталу є коефіцієнт автономії та коефіцієнт фінансової залежності (обернений до коефіцієнта автономії).

Таблиця 2 – Коефіцієнти автономії та коефіцієнти фінансової залежності

Підприємства / Показники	коефіцієнт автономії (розбіжність) Норма > 0,5	коефіцієнт фінансової залежності (розбіжність) Норма ≤ 2
ПрАТ «Богодуховський м'ясокомбінат»	0,388-0,414	2,413-2,577
ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат»	0,092-0,124	7,797-10,898
ПрАТ «Український бекон»	0,007-0,173	5,776-145,93
ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат»	0,939-0,951	1,052-1,068
ПрАТ «Кременчукм'ясо»	від'ємні	від'ємні

За даними розрахунків коефіцієнтів можна чітко бачити, що стабільним є лише одне підприємство – ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат».

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

**Лобоцька Л.Л., к.т.н., доцент, Фрум О.Л., к.е.н., старший викладач
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Виноробна галузь України в останнє десятиріччя переживає складні часи. Падіння платоспроможного попиту, засилля фальсифікату, жорстка конкуренція між українськими підприємствами, широкий асортимент та географія імпорту, податковий тиск на підприємства галузі та висока вартість ліцензій на виробництво та реалізацію продукції створюють складні економічні умови господарювання.

Ці фактори призвели до того, що в 2013-2015 роках сальдо чистого прибутку галузі мало від'ємне значення. Однак, у динаміці за весь період значно скоротився збиток виноробних підприємств (таблиця 1).

Таблиця 1 – Динаміка чистого прибутку (збитку) виноробних підприємств України за 2010-2018 роки, млн грн. *

Показник	Роки								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Усього	103,9	177,7	114,9	-67,4	-240,1	-73,7	204,5	88,8	14,3
У відсотках до попереднього року	–	171,0	64,7	-58,7	356,1	30,7	-277,6	43,4	16,1
У відсотках до 2010 року	–	171,0	110,6	-64,9	-231,1	-70,9	196,8	85,5	13,7
у тому числі прибуток	345,9	413,9	367,1	473,1	281,8	618,0	400,4	452,5	262,0
У відсотках до попереднього року	–	119,7	88,7	128,9	59,6	219,3	64,8	113,0	57,9
У відсотках до 2010 року	–	119,7	106,1	136,8	81,5	178,6	115,7	130,8	75,7
у тому числі збиток	169,3	130,1	90,0	49,0	37,2	23,3	9,3	13,1	40,8
У відсотках до попереднього року	–	76,8	69,1	54,5	75,9	62,5	39,8	141,4	311,8
У відсотках до 2010 року	–	76,8	53,1	28,9	22,0	13,7	5,5	7,7	24,1

*Розроблено авторами за даними [1]

З 2015 року по 2017 рік зростання прибутку виноробних підприємств у структурі фінансового результату сягнуло показників вище 100 % від найбільш успішного для вітчизняного виробництва 2010 року. В той же час показники збитку за відношенням до 2010 року складають лише 5-13 %.

Скорочення збитків у галузі пов'язане не тільки з підвищенням ефективності діяльності окремих підприємств, але і з тим, що з ринку уходять слабкі неефективні підприємства. З 2010 року донині кількість виноробних підприємств скоротилася майже вдвічі (табл. 2).

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ ТА УПРАВЛІННЯ	
Павлов О.І.	311
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ СТАЛОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ	
Самофатова В.А.	312
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ	
Дідух С.М.	314
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Крупіна С.В., Яблонська Н.В.	315
АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Ощепков О.П., Магденко С.О.	317
ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Лобоцька Л.Л., Фрум О.Л.	319
ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ЦИКЛІЧНОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	
Кулаковська Т.А.	321
МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Берегова Т.А.	322
ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА ЯК НОВА ПАРАДИГМА СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
Мініна В.О.	324
СТРУКТУРА КАПІТАЛУ ЯК ПРЕДМЕТ ЕКОНОМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ	
Федорова Т.С.	326
ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ	
Петков О.І.	328

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й.	330
УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ	
Свистун Т.В.	333
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОГО БОРОШНА	
Савченко Т.В.	335
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Шалений В.А.	336
ВПЛИВ УТИЛІЗАЦІЇ ТА ВТОРИННОЇ ПЕРЕРОБКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НА СТАН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І.	338
ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О., Кривоногова І.Г.	340
ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ПРОЕКТУ СОНЯЧНИХ ХОЛОДИЛЬНИХ УСТАНОВ	
Константинова Т.В.	341
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ БЕЗВІДХОДНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА: ПАРАМЕТРИ ТА ПОКАЗНИКИ	
Андрейченко А.В., Горбаченко С.А.	342
УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ	
Немченко В.В., Немченко Г.В.	344

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РИНКУ	
Мардар М.Р., Памбук С.А., Лозовська Г.М.	346
КАПІТАЛЬНІ ВКЛАДЕННЯ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	
Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В., Значек Р.Р.	348